

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Sexta. An duo corpora possint esse simul in eodem loco?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

benè tamen quòad superficiem concavam, seu quòad locare; Quidquid tamen dicant ipsi, ego

Dico: Nullam creaturam esse dabilem, quæ ad extra à producta sit, & non sit in aliquo determinato ubi, seu: Nullam creaturam posse esse & nullibi esse: Ita Scotistæ complures post subtilem Doctorem, & Recentiores catervatim contra Pontium, Vasquem & Oviedo.

Probatur Conclusio primò

Authoritate Sanctorum nostrorum Doct. D. Augustini Epist. 7. ubi ait: *Spatia Locorum tolle corporibus, nunquam erunt & quia nunquam erunt, nec erunt:* & 151. docet: *Omne corpus in loco esse:* lib. de immort. animæ: cap. 1. ait: *Quidquid est, nunquam esse non potest.* D. Bernardus, licet hoc expressis non habeat terminis, clarè id tamen innuat, dum docet: *Finem substantia cuiuslibet rei locum esse.* Ex quo sic argumentor: Implicat rem esse sine suæ substantiæ sine, id est, sine suæ naturæ limitatione; ergò implicat creaturam esse sine loco & omni ubi, quod Confirmari potest tali ratione: Implicat rem esse in rerum natura & non durare; ergò etiam implicat rem esse extra suas causas sine omni ubicatione.

Probatur Conclusio etiam

Ratione, primò: Si posset aliqua creatura esse & nullibi esse, maximè, quæ fuisset creata ante mundi constitutionem, vel defactò in spatiis imaginariis vulgò dictis, sed hæc necessariò esset in loco; ergò non potest aliqua creatura creari, quæ non sit in loco: probatur mi. tum, quia locus nihil est aliud, quàm spatium, ut supra dixi: tum sic, si aliqua creatura crearetur in vacuo, quod Deus potest facere, etiam secundum ipsos Adversarios, à terra usque ad spheram ignis: illa creatura in eo casu esset in loco; ergò etiam illa, quæ crearetur in spatio imaginario; probatur consequentia ab omnimoda paritate, cum spatium imaginarium & vacuum inter se non differant, nisi penes terminos, quòd hoc scilicet, sit finitum, alterum infinitum.

Probatur secundo:

Nulla creatura existere & creari potest, cui non sit Deus intimè præsens; ergò etiam nulla res, quæ non sit alicubi: ant. est certum & à nemine negatur: probatur consequentia, Deus esset illi creaturæ præsens intimè; ergò etiam creatura Deo, sed esse præsentem alicui, arguit locum; ergò illa creatura esset in loco: probatur ma. quia correlativa sunt ista; ergò si Deus est præsens creaturæ, creatura erit præsens ipsi. Confirmatur: illa creatura esset Deo præsens non in quantum Deus ubiq; est, alioquin esset immensa, sicut Deus, sed tantum prout Deus habet virtualem determinationem; ergò etiam tantum corresponderet ipsi in quantum haberet virtualem determinationem, & consequentèr haberet determinatam ubicationem.

Dices:

Creaturam illam futuram intimè præsentem Deo propter Dei immensitatem, non verò per ubicationem in ipsa creatura receptam. Sed Contra: Illa creatura non esset præsens Deo ubiq; ergò per aliquid in ipsa superadditum esset potius præsens huic virtuali

F. Amandi Hermann Physica.

determinationi Divinæ, quàm alteri; probatur consequentia, quia illa creatura est indifferens, ut sit præsens huic virtuali determinationi, quàm illi; ergò quòd huic sit præsens & non illi, per aliquid superadditum esse deberet, quia illa creatura, quæ esset præsens virtuali determinationi Divinæ A, posset fieri præsens virtuali determinationi B, etiam postquam jam semel posita fuit ad determinationem virtualem A. Confirmatur: Quia si Deus in tali casu crearet duas creaturas, tunc non esset utrique præsens intimè per eandem virtualem determinationem, alioquin etiam ipsæ creaturæ essent sibi intimè præsentès; ergò per aliam & aliam, & consequentèr per aliquod spatium inter se distans; ergò sunt & essent in loco, distantia etenim quælibet arguit locum, sicut etiam ipsa instantia.

Probatur Conclusio tertio:

Nulla fieri potest creatura, quæ non posset moveri; ergò nulla creatura fieri potest, quæ non sit in loco: ant. patet: probatur consequentia; Omnis motus localis supponit ubi, ergò: probatur ant. quia est transitus ab uno ubi ad aliud. Sed in contrà

Arguitur:

Omne absolutum prius alio potest esse sine quocunque posteriori, sed creatura quælibet, est aliquid absolutum prius, quàm sit ubi & præsentia localis; ergò poterat creatura produci sine illo posteriori ubi, quia poterit Deus producta creatura suspendere suam actionem ad producendum ubi. Sed respondeo dist. ma. nisi prius absolutum dicat necessarium respectum & dependentiam ad posterius, concedo, si dicat, nego ma. & concessa mi. nego consequentiam, si enim argumentum valeret, concluderet etiam, quòd posset aliqua creatura existens intra spheram hujus mundi absolvi ab omni ubi, quia tunc creatura est aliquid absolutum prius ubicatione; ergò poterit Deus producta creaturâ suspendere actionem ad producendum ubi, & sic etiam hæc esset sine omni ubi, quòd tamen Advers. negant.

Instatur:

Quòd creatura ponatur ad esse sine omni ubicatione, nulla est omninò implicancia, ergò. R. negando ant. Quia implicancia est formalis contradictio, quæ exinde sequeretur, nam esset hæc & non esset hæc, quod implicat, esset enim, quia quælibet res necessariò incidere debet in aliquam partem spatii imaginarii, & aliquam determinationem virtualem præsentia Divinæ; Non esset verò ex supposito.

QUÆSTIO VI

An duo corpora possint esse simul in eodem Loco?

Doctor Subtilis hanc & sequentem quæ-

stionem, more suo, subtilissimè resolvit & probat, verum tamen aliqui ejus rationes non penetrant vel cavillant, aliqui verò, quorum syncerior est mens, & amor veritatis purior, sicut alibi, ita hæc doctrinam ejus quàm summè reverentur & amplectuntur, etiam si non sint de iis, qui in verba ejus jurant, ut est Pater Thomas

V.

VI.

Argumentum in contrarium.

III.

VI.

I.

Doctor subtilis defenditur & laudatur.

Comptonius S. J. Doctor solidus & moderatus, verè morigeratus, qui, postquam retulisset sententiam Durandi & Recentiorum Thomistarum, negantium duo corpora posse esse in eodem loco, aut idem corpus in duobus, & postquam insinuasset sententiam Alentis & communiorum priori oppositam, ait disp. 35. Phys. Sect. 3. n. 4. Tandem hanc sententiam in 4. d. 10. q. 2. tenet & optimè explicat, & illustrat, auctissimus Scotus, Doctor verè subtilis, Oxoniensis quondam Academiae splendor, non alienigena, ut quidam non rectè opinantur, sed in Anglia natus, ut clarè in sua Britannia ostendit Gu. Camdenus in Northum p. 670. Horum tamen hac in parte studium non improbo, ut enim est Scotus, ut non tres tantum, sed & trices tres de eorum natione merito certare possint. Sed ad rem ipsam progrediendo, quaestio procedit de duobus corporibus completis, idquè, num naturalitèr? an verò tantum Divinitus duo corpora in eodem loco esse possint? Utrumquè est resolvendum, & ad primum

II.

Duo corpora non possunt esse in eodem loco naturalitèr.

Dico I. Duo corpora nequeunt naturalitèr esse in eodem loco. Ita Doctor suprà & communitur.

Probatum primò: Ex autoritate D.

Augustini contra Epist. funda. cap. 16. ubi ait: *Quidquid qualibet crassitudine distenditur, non potest, nisi minus per partem habendo aliud hic & aliud ibi: Minor est enim digitus, quam tota manus & minor est digitus unus, quam duo & alibi est iste digitus, alibi ille, alibi tota manus. Similitèr aërem partes suas quæque implent locos, nec fieri potest, ut aër, quo impletur hæc domus, simul secum habere possit in eadem domo etiam illum aërem, quem vicini habent: &c.*

III.

Probatum secundò ratione:

Quia impenetrabilitas naturalis ita annexa est quantitati, ut ea nullatenus agentis naturalis virtute separari possit, sed omnia corpora habent annexam naturalitèr quantitatem; ergò habent annexam impenetrabilitatem.

IV.

Probatum tertio Experimentiâ: Quia

videmus, quòd ad positionem unius corporis semper expellatur aliud, sive densum illud sit, sive rarum, sive fluidum, sive solidum, sed hoc non contingit ob aliam rationem, nisi quia duo corpora, qualiacunque demùm illa sint, naturalitèr simul esse non possint; patet ma. quia ad applicationem ferræ vel securis, cedit lignum, ad evibrationem globi tormentarii perforatur murus, franguntur lapides & saxa, ad intrusionem gladii dividitur corpus humanum & econtrâ, si unum corpus non expelleret aliud, ita, quòd simul compenetrativè esse possent, esset semper timendum nobis, nè pergentes in terra solidissima mergeremur, sicut sibi mergi timuit Divus Petrus, quando ambulavit in fluctibus maris, & eodem modo timere quis deberet si in Golfo navigaret, nè tota navis in fundum descenderet, ac similia alia, imò si unum corpus posset in loco esse cum alio, frustraneæ essent cistarum & thesaurorum observationes, quia quilibet posset se illic immittere & quæ sibi placita forent, inde auferre.

V.

Verùm tamen non desunt aliqua experientia, quæ videntur contrarium demon-

strare, nam in primis panis immersus in vinum ebibit illud; ergò panis & vinum sunt in eodem loco. Deinde dum ex aqua & farina conficitur panis, aqua penetrat omnes partes farinae. Tertio, vas cineribus plenum tantum capit de aqua, quantum si cineres ibi non essent. Sed respondeo: Omnes & singulas illas experientias nequidquam convincere. Nam in primis vinum non est in eodem loco cum pane, sed tantum in poris ejus continetur: ad secundam dico, aquam commisceri non per compenetrationem, sed per juxta positionem; Ad tertiam denique experientiam respondeo, negando eam simpliciter, aut si vera est, tunc dico, rationem esse, quòd in cineribus multum de aëre, & de exhalationibus contineatur, quæ postmodum per aquam expelluntur, & reliqua aqua transit ad ipsos poros cinerum. Alia videtur superesse realis difficultas de duabus superficiebus, quæ se invicem secundùm se totas tangunt; ergò illæ duæ superficies sunt in eodem loco. Sed respondeo, eas quidem se immediatè tangere, sed hoc non est aliquod inconveniens, quòd duæ superficies contiguæ seipsas tangant, bene tamen, quòd duæ continuæ, propter infra dienda de continuo, aut ex hoc non sequitur, quòd sint in eodem loco, maxime ex sententia Adversariorum, cum non possit assignari, quænam haberet ratione locantis, & quænam rationem locati, & sic non modò duorum corporum planorum superficies se penetrarent, sed etiam omnium aliorum, adeoque merè admittendæ essent compenetrationes, unde hoc argumentum Adversariis solvendum est, quia mihi potius favet ad negandam superficiem esse locum. Sed venio ad principalem quaestionis difficultatem, an videlicet duo corpora completa totalia possint esse in eodem loco circumscriptivè per Dei potentiam ad quam

Dico 2. Possunt Divinitus duo corpora esse in eodem loco circumscriptivè simul & semel. Ita Doctor 4. d. 49. q. 16. n. 4. & 5.

Probatum primò Autoritate Sanctorum Patrum D. Augustini Epist. 3. ubi ait: *Ipsa virtus Dei per inviolatæ Mariæ virginis a virginis membra infantis eduxit, quæ postea per clausa ostia membra juvenis introduxit. Hic si ratio quaeritur, non erit mirabile, si exemplum poscitur, non erit singulariter. Demum Deum aliquid posse, quòd nos fateamur investigare non posse. In talibus rebus tota ratio facti est potentia facientis. Simili modo describit Mellifluus Doctor admirabilem sacratissimæ Virginis Mariæ partum, ut Mater esset sine corruptione, quòd nequaquam contigisset, nisi in partu duo corpora penetrata fuissent, nam alias claustrum virginalis læsum fuisset. Audiatur suavissimè alloquens ipsam Theodoton. Sermon. 3. super Missæ est. *Aperi Virgo sinum (sunt ipsiusmet verba) Expande gremium, prepara uterum, quia ecce facturus est tibi magna, qui potens est, in tantum, ut pro maledictione Israël, beatam te dicant omnes generationes. Nec susceptam habeas prudenis Virgo secunditatem, quia non auferet integritatem. Concipies, sed sine peccato, gravida eris, sed non gravata, paries, sed non cum virginitate**

nesces virum & gignos filium. Qualem filium? illum eris Mater, cujus Deus est Pater, Filium paternae caritatis eris corona tua castitatis, Sapientia paterni cordis eris fructus uteri virginali. Deum denique paries, & de Deo concipies. Confortare ergo Virgo secunda, casta puerpera, Mater intacta. & scrim.

VII. Dices: Sanctos Patres allatos optime explicari debere de integritate Matris Virginis per hoc, quod uterus virginalis simpliciter fuerit dilatatus sine ulla fractione membri virginitatis, sicut contigisset aliis foeminis, si Status Innocentiae perseverasset. Sed contra primò: Sitilis dilatatio uteri & membri virginei salvaret Matris integritatem, & hoc idem contigisset aliis foeminis in Statu Innocentiae, sequitur, quod omnes foeminae in Statu Innocentiae post partum mansissent Virgines, aut si illae propter dictam uteri dilationem non mansissent, quod nec Beatissima Mater Maria mansisset. Contra secundo. Responso illa exiguum praedicatum, imò parvum cultum Virgini purissimae affert, ex eo, quod in suo partu assimilaretur aliis Mulieribus, cum tamen Patres eam compellent singularem solum sine Exemplo, quae venire beato gaudia Matris habens cum virginitatis honore, nec primam similem visa est, nec habere sequentem. Contra tertio: Si uterus Virginis fuit dilatatus in partu, ergo non fuit ita solide clausus, sicut ante partum, adeoque non erit aequaliter Virgo ante, in, & post partum, omnis enim dilatio minuit soliditatem clausurae. Contra quartò. Quando uterus virginis amabilis dilatatus fuit, vel fuit claustrum à loco amotum, vel non; si fuit amotum, ergo claustrum non mansit integrum, & eodem modo, ut fuit antecedenter, quod minus rectum, minusque pium est dicere, Si verò dicas, claustrum mansisse immotum à loco, ergo duo corpora fuerunt in eodem loco, quia Christus Dominus transivit per illud immotum. Denique Responso est extorta, & minus honorem, cultum, devotionem & pietatem promovet, quam fieri debeat, cum sit omni laude dignissima.

VIII. Dices 2. Integritatem gloriosissimae virginis, quam Patres ita deprædicant, salvari adhuc posse alio modo, absque eo, quod dicatur, fuisse factam corporum compenetrationem, nempe, asserendo Christum Dominum transisse de extremo in extremum, non transeundo per medium, quo facto Mater integra permanfit sine ulla penetratione. Sed præterquam quod difficilius sit, aliquid transire ab extremo in extremum, non transeundo per medium; Responso non videtur favere genuino & claro sensui Scripturae, Mysteriisque Fidei, nam si

transisset Christus Dominus de extremo in extremum, non transeundo per medium, non posset dici natus de Beata Virgine, nasci enim non significat habere suum esse quomodocumque; extra suas causas, sed per particularem influxum illius, quæ dicitur parere, si autem sic transisset, nullo modo talem influxum præstitisset, quare etiam, qui posthumi defunctis Matribus prodeunt in lucem, non dicuntur nati, ut patet in Sancto Raymundo, Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum & S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, qui ob hoc, quod ex defunctæ Matris latere excisus fuerit, cognomento dictus est Non Natus.

Restat autem probare Conclusionem rationibus, & primò desumo ex D. 4. d. 10. q. 2. n. 21. Quidquid non involuit repugnantiam & contradictionem, potest divinitus fieri, sed esse duo corpora in eodem loco, non involuit repugnantiam & contradictionem, ergò, materia est certa, probatur mi. Ibi solummodò est contradictio, quando de eodem, secundum idem, & pro eodem aliquod affirmatur & negatur, sed quando duo corpora essent in eodem loco penetrata, hoc non fieret, ergò: probatur minor: Quia idè affirmaretur, quia poneretur quantitas, cujus ratio est expellere aliud ab eodem loco & idè negaretur, quia non expelleret, sed hoc non facit idem affirmari & negari, ergò: probatur mi: Quia effectus formalis quantitatis non est expulsio alterius quantitatis ab eodem loco, ergò: probatur ant. quia expulsio est quid negativum, sed nullum negativum est effectus formalis & primarius formæ positivæ, ergò neque quantitatis: probatur materia à paritate aliarum formarum, tam substantialium quam accidentalium, nam effectus formalis aquæ non est expulsio ignis, nec effectus formalis albedinis est expulsio nigredinis, sed constituitur aquam, & constituitur album. Ergò &c.

IX. Probatur secundò: Potest esse aliqua quantitas absque extensione locali circumscriptiva, ergò poterit etiam esse unum corpus penetratum cum alio corpore; patet ant: Quia in Eucharistia est corpus Christi quantum, absque ulla extensione locali circumscriptiva, cum totus Christus sit in tota hostia, & totus in qualibet parte: probatur consequentia, magis connaturale & adnexum est quantitati seipsam extendere circumscriptivè, quam aliam expellere ab eodem loco, ita ut cum alia compenetraretur, ergò: probatur materia: Quia quodlibet, quod est ad se, est magis adnexum absoluto, quam quod est ad aliud, sed extensio ipsiusmet quantitatis est ad se, ergò. Per hoc argumentum solvitur alia instantia Durandi, quod scilicet videatur esse de ratione quantitatis extendere partes substantiæ, & sic si duæ quantitates possent se invicem penetrare, posset etiam eademmet, & sic penetrata esset sine ratione sua formali, verbi gratià, linea si penetraretur secundum suas partes, non haberet amplius rationem lineæ, cum ipsius ratio non sit esse in puncto; quia ratio quantitatis est tantum extendere in ordine ad se, non verò in ordine ad Locum, unde licet tunc aliquod corpus non esset amplius extensum in ordine ad locum, est

tamen in ordine ad se, prout fide creditur evenire in Sanctissimo Eucharistiae Sacramento, in quo, ut dixi, licet omnes partes sint compenetratae per ordinem ad locum, non sunt tamen compenetratae in ordine ad se, sed extensa, quae extensio in hoc consistit, quod caput sit immediatè unitum collo, collum humeris, humeri pectori, & sic deinceps, & quod caput sit immediatè unitum pedibus, quamvis sit in loco pedum, quod necessariò dicendum est, nisi velimus dicere, corpus Christi esse ibi sine quantitate, contra Concilium Tridentinum, aut esse ibi corpus modo confuso, & sic non esset debitè organizatum, nec consequentè animatum, cum anima non sit, nisi in corpore organizato ut est Actus, Sed

X. Dices: Duae partes quantitatis successivae non possunt esse simul in eadem duratione, ergò nequè duae partes quantitatis permanentis. R. negando consequentiam; Ratio disparitatis est, quia partes quantitatis successivae dicunt essentialitèr successivè, non sic autem duae quantitates permanentes, alioquin nec possent duae quantitates successivè esse in eodè loco, una post alteram, quia duae quantitates motus nequeant coexistere simul in eodem tempore, nec successivè.

XI. Dices: Non potest explicari, quomodò illa corpora se habent secundum agere & pati. Sed R. probabile esse, quod eodem modo habent se, quo antecedentè se habuerunt, videlicet, si essent contraria, quod etiam tunc in se invicem agerent, ratio est, quia per penetrationem non tollitur corporum activitas. Eodem modo dico, si quæretur: An unum videatur per modum unius, an verò per modum plurium, quod si essent ejusdem speciei, viderentur ab oculo humano per modum unius, si diversae, probabile, ut aliud & aliud, sicut etiam ea videret angelus, & anima separata, licet essent ejusdem speciei.

QUAESTIO VII.

An idem corpus possit supernaturalitèr esse in pluribus Locis?

I. *Hæretici negant posse poni corpus in pluribus locis.*

Sicut Superiori quæstione examinatum fuit, an duo corpora possint esse in eodem loco, ita hinc quæritur vice versâ, utrum idem corpus esse possit in duobus locis, & hoc sive circumscriptivè, sive definitivè, sive naturalitèr, sive supernaturalitèr. In qua materia Wiclefus, Calvinus, aliiquæ hæretici negant simpliciter, posse aliquod corpus poni in pluribus locis, etiam divinitus, & hoc potissimum, ut suum apparentius tuncantur errorem de reali præsentia Corporis Christi sub speciebus panis & vini, nam si nequiret unum corpus definitivè esse in pluribus locis, sequeretur optimè, nec corpus Christi ibi esse posse. Divus Thomas 4. d. 19. q. 1. ad 3. & d. 43. q. 2. a. 2. & c. D. Bonaventura, Durandus & potiores Thomistæ, quamvis concedant, idem corpus posse esse in pluribus locis, negant tamen, quod possit esse circumscriptivè. Scotus verò 4. d. 10. & signanter q. 2. per totum affirmat, licet natura-

liter idem corpus nequeat esse in duobus locis, posse tamen esse divinitus, tam definitivè, quam circumscriptivè, Scotus sequuntur, præter suos, cum suo Principe Ochhamo Nominales, Alanus, Sotus, Bellarminus, Major Coninck, Hurtadus, Oviedo, Arriaga, Comptonus & plures alii, quos Authores citant & referunt cumulativè. Sermo tamen est de loco adæquato & totali, non verò de inadæquato & partiali. Itaque

DICO I. *Idem corpus nequit naturalitèr esse in pluribus locis adæquatis sive definitivè, sive circumscriptivè.* Hæc est extra omnium controversiam, & quidem res tam clara est, ut probatione non opus habeat, nam ad replicationem circumscriptivam nulla allegabilis est causa secunda, minùs ad definitivam, cum ad hæc etiam requiratur compenetratio partium quantitatis in ordine ad locum, quam nulla causa secunda, nec angelica quidem efficere potest.

DICO 2. *Potest divinitus unum idem corpus esse in pluribus locis definitivè:* Hæc est omnium Catholicorum contra perversissimos hæreticos. Et

Probatur principalitèr ex Mysterio Sanctissimi Eucharistiae sacramenti, in quo totus Christus, qui in Cælo ad dexteram Dei Patris sedet, sub qualibet parte speciei panis continetur, cui doctrinæ illustre dat testimonium Mellifluus Doctor Bernardus episcopus. 69. ad Guidonem Abbatem de tribus Fontibus, inquit: *Cum ergò priùs de pane corpus, quam de vino sanguis more Ecclesiastico conficiatur, si per oblivionem tardius quod posteriùs sacramentum est, apponatur, non video, quid sacri præcedentium tarditas possit præcipere consequentium.* Puto enim, quod si Domino post factum de pane suum corpus, vini consecrationem placuisset aliquando intermittere, aut certe penitus omittere, nihilominus corpus mansisset, quod fecerat, nec facti faciendi præstiterent. Hæc probatio ex autoritate sufficit, res enim est Theologia, Philosophicè tamen

Probo Conclusionem secundam: Potest Spiritus esse in duobus locis definitivè, ergò poterit etiam corpus: patet ant. quia Angelus potest esse in toto hoc cubiculo, & etiam totus in qualibet ejus parte, ergò simul & semel erit in pluribus locis. Quod si dicas, ista loca non esse adæquata, difficultas verò est de locis adæquatis, non verò inadæquatis; Nihil evincis, nam argumentor sic: potest aliquid esse definitivè in pluribus locis inadæquatis, ergò etiam in adæquatis: probatur consequentia; Quia quæ repugnantia est, quod non possit esse aliquid in pluribus locis adæquatis, est etiam quod non possit esse in inadæquatis, ergò: probatur ant. quia etiam idem esset reproduendum, repetendum, dividendum à se & c. ergò. Sed res ipsa clarior erit ex Conclusionem sequenti; unde

DICO 3. *Potest idem corpus supernaturalitèr poni in duobus locis adæquatis circumscriptivè.* Ita Doctor subtilis cum Authoribus supra relatatis.

Probatur